

Home>Gerechtelijke stappen>Waar en hoe>**Kosten**

Kosten

Nederland

Op deze pagina vindt u informatie over gerechtelijke kosten in Nederland.

Regelgeving inzake vergoedingen voor beoefenaars van juridische beroepen

Met uitzondering van de vergoedingen voor de verleners van gesubsidieerde rechtsbijstand zijn de vergoedingen in Nederland niet gereguleerd.

Vaste kosten

Vaste kosten voor procederende partijen in civiele procedures

In de [Wet griffierechten burgerlijke zaken](#) is bepaald dat partijen in burgerlijke zaken verplicht zijn griffierechten te betalen. Griffierechten zijn de kosten die u moet betalen aan de griffie (het secretariaat) van de rechtbank bij de start van uw procedure.

Vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures

In de Nederlandse strafwetgeving is niet voorzien in vaste kosten voor procederende partijen in strafrechtelijke procedures. In het strafrecht bestaat geen griffierecht.

Vaste kosten voor procederende partijen in grondwettelijke procedures

Het Nederlandse rechtssysteem voorziet niet in wettelijke bepalingen op basis waarvan grondwettelijke procedures voor de rechter kunnen dienen.

Moment in de civiele procedure waarop vaste kosten voor procederende partijen betaald moeten worden

In civiele procedures dient een vast bedrag te worden voldaan door elke eiser en verweerder. De eiser is het griffierecht verschuldigd, zodra bekend is dat een zaak voor de rechter gaat komen. De gedaagde is het griffierecht verschuldigd, nadat hij voor de rechter is verschenen.

Moment in de strafrechtelijke procedure waarop vaste kosten voor procederende partijen betaald moeten worden

In het strafrecht bestaat geen griffierecht.

Informatie die wettelijke vertegenwoordigers vooraf moeten verstrekken

Rechten en verplichtingen van de partijen

De Nederlandse wetgeving zegt hier niets over. De rechten en verplichtingen kunnen echter wel worden afgeleid uit de [Gedragsregels 2018](#). Voor meer informatie kunt u kijken op de website van de [Nederlandse Orde van Advocaten](#). Zie met name de regels met betrekking tot de verhouding van de advocaat tot de cliënt. Zie ook de [Gedragscode voor Europese advocaten](#). In deze gedragscode staat vermeld dat de advocaat te allen tijde dient te trachten om in het geschil van de cliënt een oplossing te vinden, die is aangepast aan het belang van de zaak. Ook dient hij de cliënt op het juiste moment nadrukkelijk te adviseren over de wenselijkheid om tot een schikking te komen of een beroep te doen op alternatieve oplossingen om het geschil te beëindigen. Indien de cliënt in aanmerking komt voor kosteloze rechtsbijstand of rechtsbijstand tegen een verminderd tarief, is de advocaat verplicht hem daarvan in kennis te stellen.

Procedurekosten van de in het gelijk gestelde partij

In civiele zaken kunnen de volgende kosten voor rekening van de in het gelijk gestelde partij komen: rechtsbijstand (bijvoorbeeld advocatenhonorarium), betaling van of vergoeding voor getuigen of deskundigen, reis- en verblijfskosten, en andere juridische en niet-juridische kosten.

Procedurekosten van de in het ongelijk gestelde partij

Naast bovengenoemde kosten voor de in het gelijk gestelde partij kan de in het ongelijk gestelde partij ook door de rechter worden verwezen in de kosten die deze winnende partij heeft gemaakt.

Kosten – rechtsgrondslag

Waar kan ik informatie vinden over procedurekosten in Nederland?

Op de website van [De Rechtspraak](#) kunt u informatie vinden over procedurekosten. Op [deze pagina](#) van De Rechtspraak kunt u meer informatie vinden over de kosten van een rechtszaak. Ook kunt u op de website van [Het Juridisch Loket](#) informatie vinden over procedurekosten.

In welke talen kan ik informatie verkrijgen over procedurekosten in Nederland?

Deze informatie is alleen beschikbaar in het Nederlands.

Waar kan ik informatie vinden over bemiddeling/mediation?

U kunt informatie over bemiddeling/mediation vinden op de website van [De Rechtspraak](#) en de website van [Het Juridisch Loket](#). Er is tevens informatie beschikbaar op de website van [Mediatorsfederatie Nederland](#) en de website van de [Raad voor Rechtsbijstand](#).

Waar kan ik aanvullende informatie vinden over procedurekosten?

Websites met informatie over procedurekosten

De [Wet griffierechten burgerlijke zaken](#) en andere Nederlandse wetgeving kunnen onder meer worden geraadpleegd op de website van de [Nederlandse overheid](#).

Waar kan ik informatie vinden over de gemiddelde duur van de verschillende procedures?

Het jaarverslag van de Raad voor de rechtspraak omvat cijfers over de tijd die nodig is voor de afronding van procedures. Het verslag is online beschikbaar op de [website](#) van De Rechtspraak.

Belasting over de toegevoegde waarde

Hoe wordt deze informatie verstrekt?

Voor zover van toepassing gelden de cijfers in de kosteninformatie exclusief BTW.

Welke tarieven zijn van toepassing?

Het algemene btw-tarief voor goederen en diensten is 21%.

Rechtsbijstand

Toepasselijke inkomensgrens op civielrechtelijk gebied

Indien u de kosten voor een advocaat of mediator niet (helemaal) zelf kunt betalen, kunt u onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand.

Rechtsbijstand wordt uitsluitend verleend aan degene wiens inkomen per jaar 27.300 euro (voor alleenstaanden) of minder bedraagt, dan wel 38.600 euro (voor gehuwden, samenwonenden of eenoudergezin met minderjarig kind) of minder bedraagt. Rechtsbijstand wordt niet verleend aan degene die beschikt over een vermogen dat meer bedraagt dan het heffingsvrij vermogen. Zie hiervoor artikel 12 en artikel 34 van de [Wet op de rechtsbijstand](#) (Wrb).

Toepasselijke inkomensgrens voor aangeklaagden op strafrechtelijk gebied

Rechtsbijstand is kosteloos wanneer door de rechter een wettelijke vertegenwoordiger is toegevoegd (zie artikel 43 Wrb). In andere gevallen kan de **Raad voor Rechtsbijstand** een advocaat toevoegen aan personen die zich krachtens het Wetboek van Strafrecht of het Wetboek van Strafvordering door een raadsman kunnen doen bijstaan (artikel 44 Wrb). Ingevolge artikel 35 Wrb is de rechtzoekende een eigen, inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd, in het geval rechtsbijstand wordt verleend op basis van toevoeging.

Toepasselijke inkomensgrens voor slachtoffers op strafrechtelijk gebied

In artikel 44 Wrb is bepaald dat rechtsbijstand aan een slachtoffer van een misdrijf tegen de zeden of een geweldsmisdrijf kosteloos is, ongeacht de draagkracht van het slachtoffer. Hierbij wordt tevens opgemerkt dat in de desbetreffende zaak vervolging moet zijn ingesteld en het slachtoffer overeenkomstig artikel 3 [Wet schadefonds geweldsmisdrijven](#) in aanmerking komt voor een uitkering.

Geen verplichting

Aangeklaagden en verweerders zijn niet verplicht om een advocaat in te schakelen in zaken die voor een kantonrechter of een huur- en pachtkamer dienen. Bij alle andere civiele procedures moet wel een advocaat worden ingeschakeld, bijvoorbeeld bij de rechtbank of het gerechtshof.

Wanneer wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij?

De beslissing over wie de procedurekosten moet dragen, wordt door de rechter genomen. Hierbij wordt een forfaitair bedrag gehanteerd (de werkelijk gemaakte kosten worden niet als uitgangspunt genomen).

Vergoeding van deskundigen

De vergoeding van deskundigen varieert. In het Besluit van 16 augustus 2003, houdende vaststelling van tarieven voor vergoedingen als bedoeld in de artikelen 3, 6, 7, 8 en 11 van het Besluit tarieven in strafzaken 2003 ([Besluit tarieven in strafzaken 2003](#)), kunt u de juiste bedragen vinden.

Vergoeding van vertalers en tolken

De vergoedingen voor vertaling en vertolking zijn als volgt:

Tolken ontvangen voor hun werkzaamheden een minimumtarief van 59,53 EUR per uur. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.

Vertalers ontvangen een vergoeding per vertaalde regel. Voor vertalingen vanuit of naar het Frans, Duits en Engels geldt een tarief van 0,079 EUR per woord. Voor andere veel beheerste Europese talen geldt een tarief van 1,20 EUR per regel. Voor overige Europese talen en veel beheerste niet-Europese talen geldt een tarief van 1,51 EUR en voor overige niet-Europese talen een tarief van 1,69 EUR per regel.

Voor meer informatie over de vergoedingen van vertalers en tolken kunt u naar het [Besluit tarieven in strafzaken 2003](#) kijken.

Gerelateerde links

[Mediatorsfederatie Nederland](#)

[Het Juridisch Loket](#)

[De Rechtspraak](#)

[Kosten voor het voeren van een rechtszaak](#)

[Wet op de rechtsbijstand](#)

[Wet tarieven in strafzaken](#)

[Besluit tarieven in strafzaken 2003](#)

Laatste update: 12/02/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.